

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 4 lutego 2025 r.

Poz. 1111

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NP-III.4131.1.23.2025.8 WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 20 stycznia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.)

orzekam

nieważność uchwały nr XI/92/24 Rady Miasta i Gminy Gołańcz z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie zasad przyznawania diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych dla sołtysów - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 19 grudnia 2024 r. Rada Miasta i Gminy Gołańcz podjęła uchwałę nr XI/92/24 w sprawie zasad przyznawania diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych dla sołtysów, dalej "uchwała".

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 37 b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 i 1572)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 23 grudnia 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Przedmiotową uchwałą Rada Miasta i Gminy Gołańcz ustaliła zasady dotyczące diety i zwrotu kosztów podróży służbowych dla przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych Miasta i Gminy Gołańcz.

W § 2 uchwały rada ustaliła, że: "Sołtys, który sprawuje równocześnie mandat radnego, za pracę w organach jednostek pomocniczych otrzymuje dietę w wysokości 540 zł miesięcznie". W § 3 uchwały rada postanowiła: ust. 1 "Sołtys, który nie sprawuje równocześnie mandatu radnego, za pracę w organach jednostek pomocniczych i udział w sesjach Rady Miasta i Gminy Gołańcz otrzymuje dietę w wysokości 600 zł miesięcznie", ust. 2 "Za nieobecności sołtysa, o którym mowa w ust. 1 na sesjach Rady Miasta i Gminy Gołańcz w danym miesiącu, zmniejsza się dietę określoną w ust. 1 o 60 zł bez względu na liczbę nieobecności", ust. 3 "Podstawą ustalenia wysokości diety jest lista obecności sołtysów na sesjach Rady Miasta i Gminy Gołańcz odbytych w danym miesiącu", ust. 4 "W miesiącu, w którym nie odbywają się sesje Rady Miasta i Gminy Gołańcz, sołtys, o którym mowa w ust. 1 otrzymuje dietę w wysokości 540 zł miesięcznie".

W ocenie organu nadzoru uchwalona przez radę zasada dotycząca sposobu ustalania diet przewodniczącym organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy została podjęta z istotnym naruszeniem art. 37b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.), dalej: "ustawa". W myśl wskazanego przepisu: "Rada gminy może ustanowić zasady, na jakich przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej będzie przysługiwała dieta oraz

zwrot kosztów podróży służbowej". Pod pojęciem "diety" należy rozumieć wyrównanie wydatków i strat spowodowanych pełnieniem określonej funkcji. W uzasadnieniu wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 23 października 2019 r., II SA/Po 555/19, CBOSA, stwierdzono, że: "Skoro dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji przewodniczącego rady (przypis autora: winno być - przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej), to osoba pełniąca tę funkcję zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą. Zgodzić się zatem należy z poglądem (...), iż zakresem regulacji uchwały podjętej na podstawie delegacji ustawowej zawartej w omawianym przepisie winna być objęta m.in. sytuacja, gdy sołtys, przez dłuższy okres czasu nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji. W przeciwnym razie dieta ustalona w stałej kwocie ma charakter okresowego ryczału, który przyjmuje charakter stałego, wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji".

Odnosząc powyższe do badanej uchwały stwierdzić należy, że ustalenie przez radę, że dieta dla sołtysów sprawujących równocześnie mandat radnego przysługuje za pracę w organach jednostek pomocniczych w wysokości 540 zł miesięcznie (§ 2 uchwały), oraz, że sołtysom, którzy nie sprawują mandatu radnego przysługuje dieta za pracę w organach jednostek pomocniczych i udział w sesjach rady w wysokości 600 zł miesięcznie (§ 3 ust. chwały), przy jednoczesnym zastrzeżeniu, iż dieta będzie zmniejszona tylko w przypadku nieobecności sołtysa na sesjach Rady Miasta i Gminy Gołańcz (§ 3 ust. 2 uchwały) oraz, że podstawą ustalenia wysokości diety będzie jedynie obecność sołtysów na sesjach rady (§ 3 ust. 3 uchwały), stanowi istotne naruszenie 37b ust. 1 ustawy. W ocenie organu nadzoru, rada powinna była w przedmiotowej uchwale określić zasady potrącania diety przewodniczącym organu wykonawczego jednostek pomocniczych w przypadku, gdy nie wykonują oni obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a nie jedynie za brak udziału w sesjach rady. W przyjętych przez radę przepisach uchwalono jedynie zasadę, iż zmniejszenie diety sołtysa, który nie sprawuje równocześnie mandatu radnego nastąpi tylko w przypadku jego nieobecności na sesji rady. Zdaniem organu nadzoru w przypadku gdy rada skorzysta z upoważnienia ustawowego wynikającego z art. 37b ust. 1 w zakresie ustalenia zasad na jakich przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej będzie przysługiwała dieta, zasady te winny regulować sytuację gdy sołtys niewykonuje swojej funkcji, bez względu na to czy jednocześnie pełni on mandat radnego.

Zgodnie z tezą wyroku NSA z dnia 23 kwietnia 2020 r., II OSK 1276/19, CBOSA, "Dieta stanowi rekompensatę za utracone przez radnego zarobki, a zatem nie jest świadczeniem pracowniczym. Tym samym przyjąć należy, że art. 37b ust. 1 u.s.g. zawiera upoważnienie dla organu stanowiącego gminy do sprecyzowania reguł (zasad), na jakich przysługiwać będzie rekompensata (wyrównanie wydatków i strat) w związku z wykonywaniem funkcji społecznej sołtysa. Skoro dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji przewodniczącego rady, to osoba pełniąca tę funkcję zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą. Zakresem regulacji uchwały podjętej na podstawie delegacji ustawowej zawartej w omawianym przepisie winna być objęta m.in. sytuacja, gdy sołtys przez dłuższy czas nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji. W przeciwnym razie dieta ustalona w stałej kwocie ma charakter okresowego ryczału, który przyjmuje charakter stałego, wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji".

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:
Rada Miasta i Gminy Gołańcz
Burmistrz Miasta i Gminy Gołańcz